

Opinia publiczna o nowych rozwiązaniach z zakresu polityki społeczno-gospodarczej

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

-
- ✓ Częściej jako korzystne niż niekorzystne **dla polskiej gospodarki** Polacy postrzegają takie rozwiązania ustawodawcze, jak: podatek dla sklepów w wysokości zależnej od ich przychodów (56% wobec 18%), wyższa stawka podatkowa dla sklepów prowadzących działalność w weekendy i święta (52% wobec 24%), minimalna płaca godzinowa na poziomie 12 zł (45% wobec 16%) oraz wprowadzony niedawno podatek bankowy (44% wobec 22%). Częściej krytycznie niż pozytywnie postrzegane jest w tym kontekście obniżenie wieku emerytalnego (44% wobec 36%), prawo do bezpłatnych leków dla osób, które ukończyły 75 lat (42% wobec 27%), a także program „Rodzina 500 plus” (49% wobec 32%).

  - ✓ W opinii badanych korzystne **dla społeczeństwa** będzie wprowadzenie prawa do bezpłatnych leków dla seniorów (87%), a także świadczenia wychowawczego na dzieci w ramach programu „Rodzina 500 plus” (78%). W większości pozytywnie odbierane są również postulaty obniżenia wieku emerytalnego (73%), wprowadzenia minimalnej płacy godzinowej na poziomie 12 zł (70%), a także podwyższenia kwoty wolnej od podatku PIT (68%). Częściej jako potencjalnie niekorzystne niż korzystne dla społeczeństwa postrzegane jest przez Polaków wprowadzenie wyższej stawki podatkowej dla sklepów od ich przychodów ze sprzedaży w weekendy i święta (53% wobec 22%), podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów, którego wysokość zależałaby od ich przychodów (51% wobec 24%), a także opodatkowania instytucji finansowych (46% wobec 24%).

  - ✓ Ogromna większość ankietowanych **popiera** wprowadzenie prawa do bezpłatnych leków dla seniorów (94%). Zbliżone poparcie uzyskują takie rozwiązania, jak: minimalna płaca godzinowa dla umów-zleceń (82%), program „Rodzina 500 plus” (80%), obniżenie wieku emerytalnego (80%) oraz podwyższenie kwoty wolnej od podatku PIT (75%). W kwestii podatków bankowego i handlowego zdania respondentów są podzielone: wprowadzenie tego pierwszego ma więcej zwolenników niż przeciwników (46% wobec 34%), natomiast wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej popiera tyle samo osób, co jest mu przeciwnych (po 42%).

W lutym¹ zapytaliśmy Polaków o opinie na temat niektórych planów ustawodawczych Prawa i Sprawiedliwości. W trakcie realizacji naszego badania najbardziej zaawansowany legislacyjnie – spośród tych, o które pytaliśmy – był projekt podatku bankowego, który wszedł w życie 1 lutego, oraz program „Rodzina 500 plus” – już podpisany przez prezydenta Andrzeja Dudę². Pozostałe rozwiązania, tj. wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów, ustalenie minimalnej płacy godzinowej dla umów-zleceń na poziomie 12 zł, podwyższenie kwoty wolnej od podatku, obniżenie wieku emerytalnego oraz prawo do bezpłatnych leków dla seniorów, nie doczekały się jeszcze głosowania w Sejmie lub były dopiero w fazie koncepcyjnej. Interesowało nas, w jakim stopniu Polacy czują się poinformowani o nowych rozwiązaniach ustawodawczych, czy orientują się w ich założeniach, a ponadto – czy ich zdaniem są one korzystne w wymiarze gospodarczym i społecznym oraz czy je popierają czy też są im przeciwni.

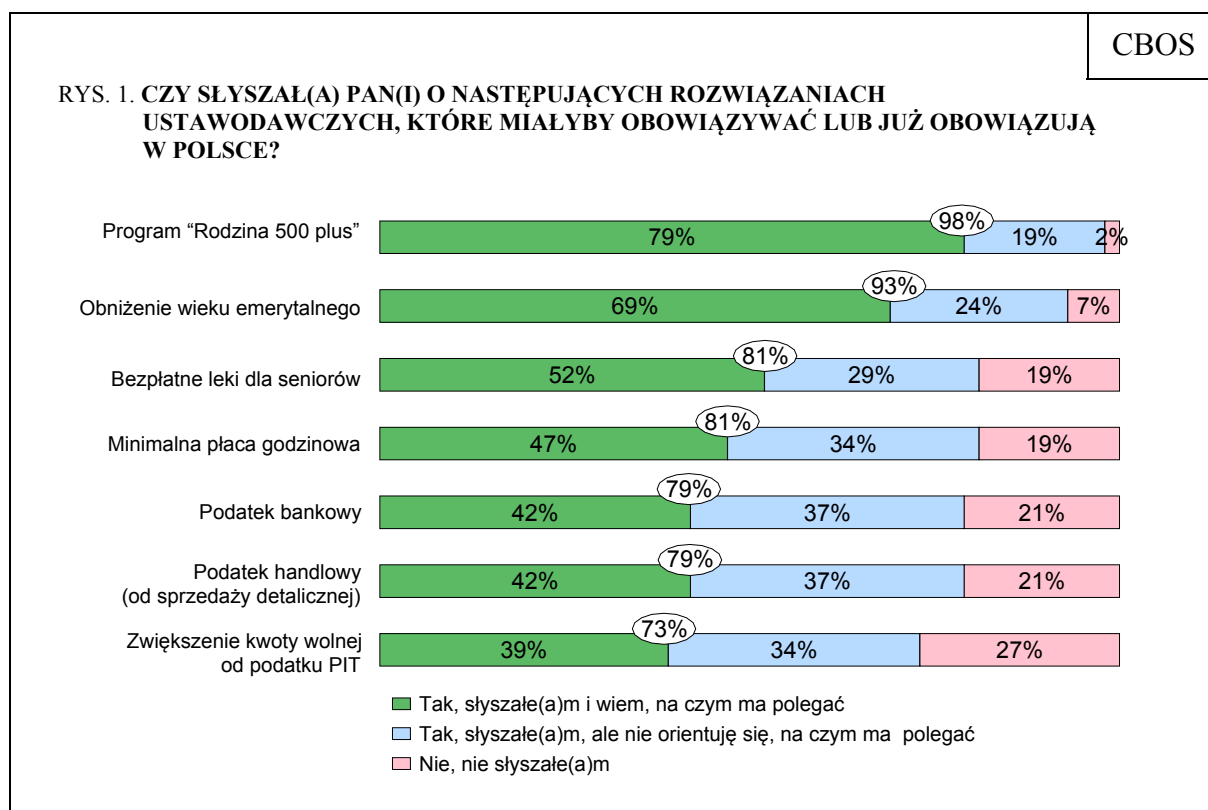
---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (309) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–10 lutego 2016 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Szczegółowo o opiniach na temat tego programu w komunikacie CBOS „Program «Rodzina 500 plus» jako element systemu wspierania rodzin i dzietności”, luty 2016 (oprac. Beata Roguska).

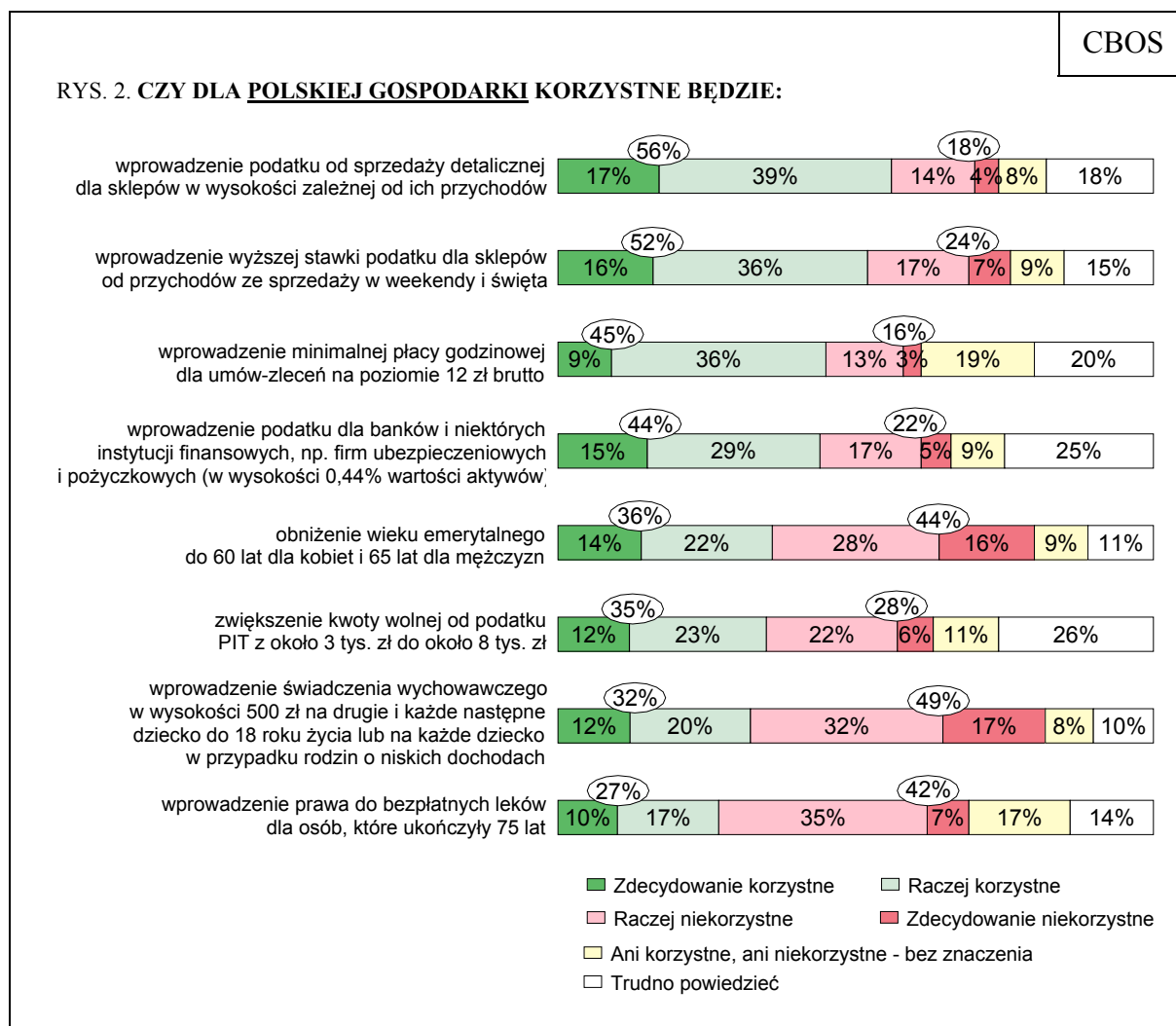
WIEDZA O PROPONOWANYCH ROZWIĄZANIACH USTAWODAWCZYCH

Zdecydowana większość ankietowanych słyszała o wszystkich uwzględnionych w badaniu rozwiązaniach ustawodawczych. Praktycznie wszyscy (98%) słyszeli o programie „Rodzina 500 plus”, ogromna większość słyszała również o obniżeniu wieku emerytalnego (93%). Stosunkowo najmniej ankietowanych zetknęło się z zapowiedzią podwyższenia kwoty wolnej od podatku PIT (73%). Wprawdzie zdecydowana większość respondentów słyszała o wszystkich uwzględnionych rozwiązaniach ustawodawczych, jednak znacznie mniej osób orientuje się, na czym mają one polegać. Badani w większości wiedzą, na czym będą polegały takie rozwiązania, jak: program „Rodzina 500 plus” (79%), obniżenie wieku emerytalnego (69%) oraz wprowadzenie bezpłatnych leków dla seniorów (52%). Znajomość pozostałych rozwiązań deklaruje mniej niż połowa ankietowanych.

KORZYŚCI W WYMIARZE GOSPODARCZYM I SPOŁECZNYM

Z przewidywań Polaków wynika, że ze wszystkich rozwiązań, o które pytaliśmy, najkorzystniejszy wpływ na gospodarkę będzie miało wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów w wysokości zależnej od ich przychodów (56%), a następnie wprowadzenie wyższej stawki podatkowej dla handlu detalicznego, w zależności od tego, czy działalność prowadzona jest w weekendy i święta (52%). Jako niekorzystne z perspektywy gospodarczej ocenia te rozwiązania odpowiednio niemal jedna piąta (18%) i jedna czwarta (24%) badanych.

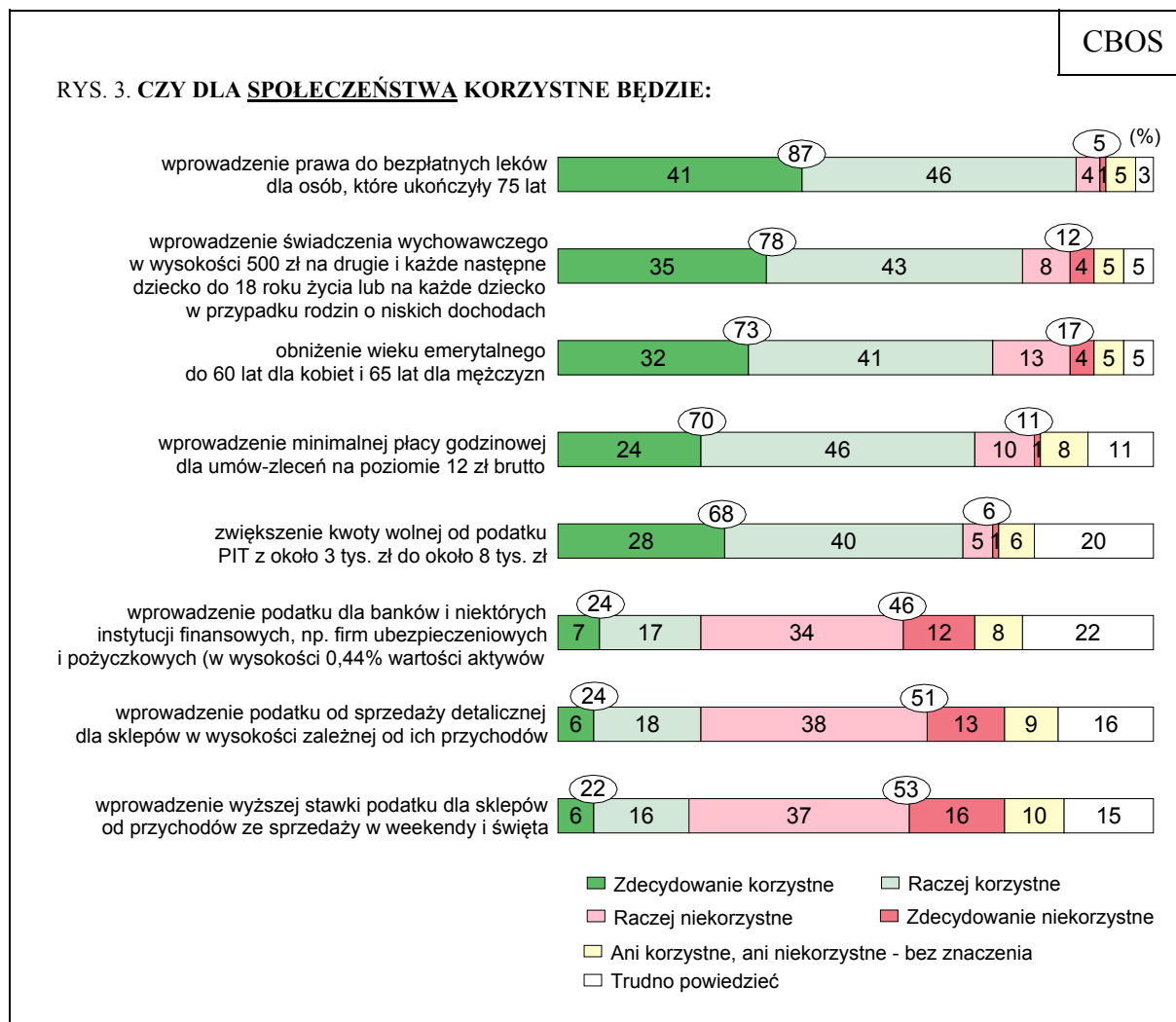
W opinii ponad dwóch piątych respondentów (45%) korzystne dla gospodarki będzie wprowadzenie minimalnej płacy godzinowej od umów-zleceń wynoszącej 12 zł. Przeciwnie zdanie o tym rozwiązaniu ma co szósty badany (16%), a dwie piąte (39%) uważa, że dla gospodarki jest ono bez znaczenia lub też nie potrafi go jednoznacznie ocenić.

Potencjalne korzyści gospodarcze przeważają nad minusami również w opiniach na temat wprowadzenia podatku dla banków i niektórych instytucji finansowych (44% wobec 22%). Jedna czwarta respondentów (25%) nie potrafi się do tego ustosunkować.

Jeśli chodzi o wpływ pozostałych rozwiązań na gospodarkę, opinie są bardziej podzielone. O korzyściach gospodarczych płynących z podwyższenia kwoty wolnej od podatku do około 8 tys. zł przekonana jest jedna trzecia ankietowanych (35%), ponad jedna czwarta (28%) wyraża przeciwną opinię i niemal tyle samo (26%) nie ma wyrobionego zdania w tej sprawie. Częściej krytycznie niż pozytywnie, jeśli chodzi o konsekwencje gospodarcze, postrzegane jest obniżenie wieku emerytalnego (44% wobec 36%), prawo do bezpłatnych leków dla osób, które ukończyły 75 lat (42% wobec 27%), a także program „Rodzina 500 plus” (49% wobec 32%).

Przewidywane oddziaływanie poszczególnych rozwiązań w wymiarze społecznym postrzegane jest bardziej optymistycznie niż ich konsekwencje gospodarcze. Zdecydowana większość ankietowanych deklaruje, że dla społeczeństwa korzystne będzie wprowadzenie prawa do bezpłatnych leków dla seniorów (87%), a także świadczenia wychowawczego na dzieci w ramach programu „Rodzina 500 plus” (78%). W większości pozytywnie w tym kontekście odbierane są również postulaty obniżenia wieku emerytalnego (73%), wprowadzenia minimalnej płacy godzinowej na poziomie 12 zł brutto (70%), a także podwyższenia kwoty wolnej od podatku PIT (68%).

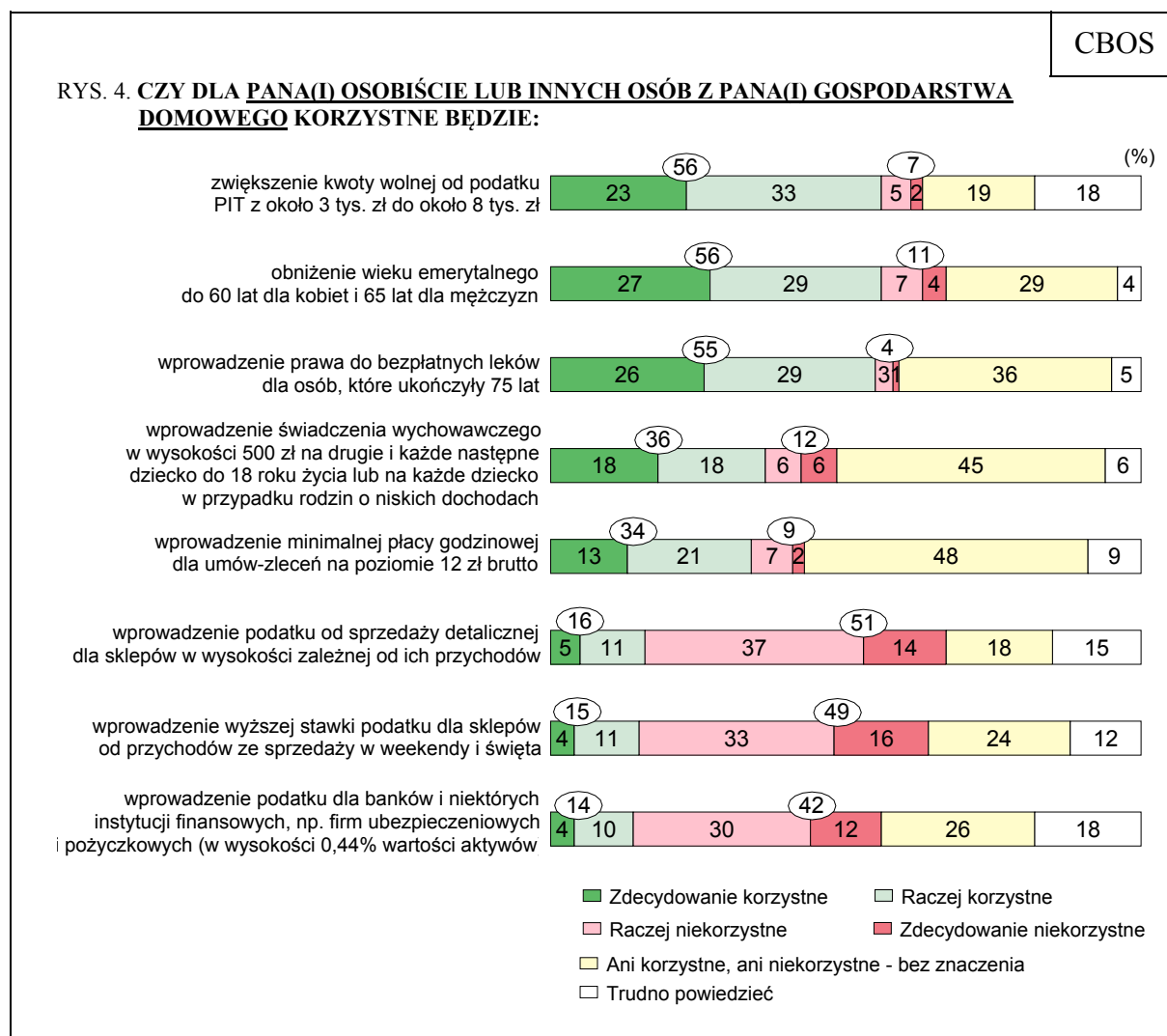
Rozwiązania ustawodawcze dotyczące opodatkowania sklepów i banków budzą natomiast pewne wątpliwości. Częściej jako potencjalnie niekorzystne niż korzystne dla społeczeństwa postrzegane jest przez Polaków wprowadzenie wyższej stawki podatkowej dla sklepów od ich przychodów ze sprzedaży w weekendy i święta (53% wobec 22%), podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów, którego wysokość zależałaby od ich przychodów (51% wobec 24%), a także opodatkowania aktywów banków i niektórych instytucji finansowych (46% wobec 24%).

Interesował nas również przewidywany wpływ poszczególnych regulacji i zapowiadanych rozwiązań na sytuację i potrzeby gospodarstw domowych respondentów. Ponad połowa Polaków deklaruje, że dla nich samych lub osób z ich gospodarstwa domowego korzystne będzie zwiększenie kwoty wolnej od podatku (56%), obniżenie wieku emerytalnego (56%) oraz prawo do bezpłatnych leków dla seniorów (55%). Niewielkie grupy badanych oceniają te rozwiązania jako niekorzystne w wymiarze prywatnym – relatywnie najczęściej dotyczy to propozycji emerytalnych (11%), natomiast znaczna część nie potrafi się do nich ustosunkować albo twierdzi, że nie będą ich one dotyczyć. Pomijając respondentów niemających sprecyzowanej opinii oraz twierdzących, że rozwiązanie nie będzie miało istotnego wpływu na sytuację ich gospodarstwa domowego, można powiedzieć, że częściej jako korzystny niż niekorzystny postrzegany jest program „Rodzina 500 plus” (36% wobec 12%) i wprowadzenie minimalnej płacy godzinowej na poziomie 12 zł (34% wobec 9%). Natomiast w przekonaniu badanych na ogół niekorzystne dla nich samych lub

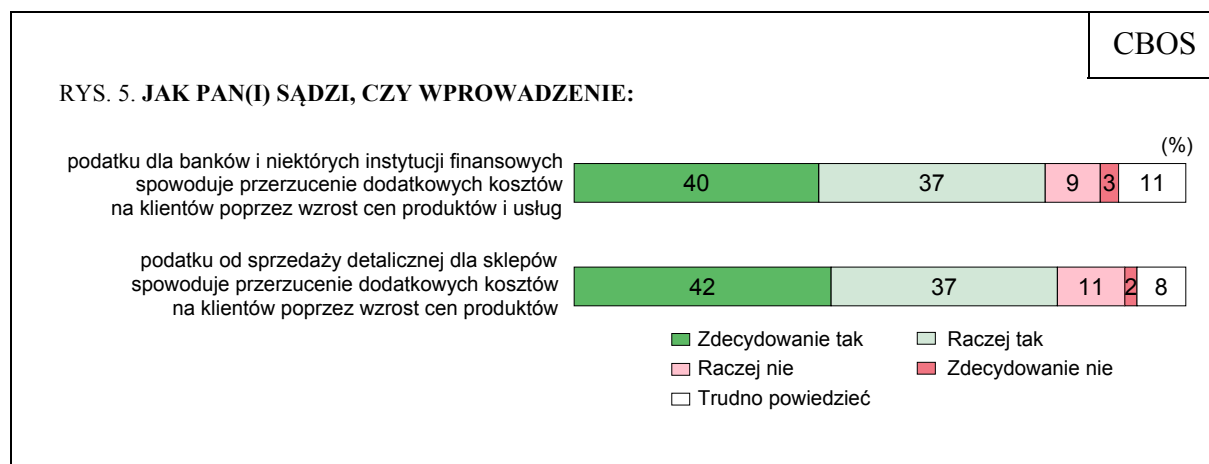
osób z ich gospodarstw domowych może okazać się wprowadzenie podatku dla sklepów w wysokości zależnej od ich przychodów (51% wobec 16% uznających to za korzystne) oraz wyższej stawki podatkowej dla sklepów prowadzących działalność w soboty, niedziele i dni świąteczne (49% wobec 15%), a ponadto opodatkowanie banków i niektórych instytucji finansowych (42% wobec 14%).

Przekonaniu o korzystnych skutkach wprowadzenia w życie większości omawianych rozwiązań ustawodawczych zauważalnie sprzyjają prawicowe poglądy polityczne oraz poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości lub ruchu Kukiz'15. Minimalną płacę godzinową za korzystną z perspektywy prywatnej częściej niż inni uważają najmłodszy respondenci, badani uzyskujący najniższe dochody, osoby uczące się lub studiujące, pracownicy usług, robotnicy niewykwalifikowani, a także bezrobotni. Propozycje opodatkowania sklepów w zależności od ich przychodów i tego, czy prowadzą działalność w weekendy i święta,

zauważalnie częściej od innych grup zawodowych postrzegają jako korzystne dla siebie lub członków gospodarstwa domowego pracownicy usług. Opiniom o pozytywnym wpływie zwiększenia kwoty wolnej od podatku na sytuację swojego gospodarstwa domowego sprzyjają wysokie dochody *per capita*. Odwrotnie natomiast wpływają one na postrzeganie programu „Rodzina 500 plus” – im niższe dochody, tym częstsze przekonanie o indywidualnych korzyściach związanych z jego uruchomieniem. Percepcja korzyści (w wymiarze prywatnym) płynących z wprowadzenia prawa do bezpłatnych leków dla seniorów nie jest silnie zdeterminowana sytuacją finansową respondentów, choć można zauważyć, że uzyskujący najwyższe dochody nieco rzadziej przypisują mu pozytywny wpływ w tym względzie, częściej natomiast, co zrozumiale, dostrzegają go starsi ankietowani, zwłaszcza mający 65 lat i więcej.

Krytyczna ocena potencjalnych skutków opodatkowania sklepów i banków wynika w znacznym stopniu z obaw przed tym, że przerzucą one koszty na klientów. Wzrost cen usług i produktów bankowych mający zrekompensować koszty związane z nowymi podatkami przewiduje trzy czwarte Polaków (77%), a wzrost cen produktów w sklepach – jeszcze większa grupa (79%). Nie obawia się tego odpowiednio 12% i 13% badanych.

Badani obawiający się, że banki oraz sklepy przerzucą koszty na klientów, częściej niż pozostali uważają wprowadzenie podatku bankowego i podatku od przychodów ze sprzedaży detalicznej za niekorzystne w wymiarze społecznym, natomiast brak takich obaw przekłada się w dużym stopniu na dostrzeganie korzystnych aspektów tych rozwiązań.

Tabela 1

Czy wprowadzenie podatku dla banków i niektórych instytucji finansowych spowoduje przerzucenie dodatkowych kosztów na klientów poprzez wzrost cen produktów i usług?	Czy dla społeczeństwa korzystne będzie wprowadzenie podatku dla banków i niektórych instytucji finansowych, np. firm ubezpieczeniowych i pożyczkowych?		
	Korzystne	Niekorzystne	Bez znaczenia / Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	19	55	26
Nie	53	25	22
Trudno powiedzieć	23	11	66

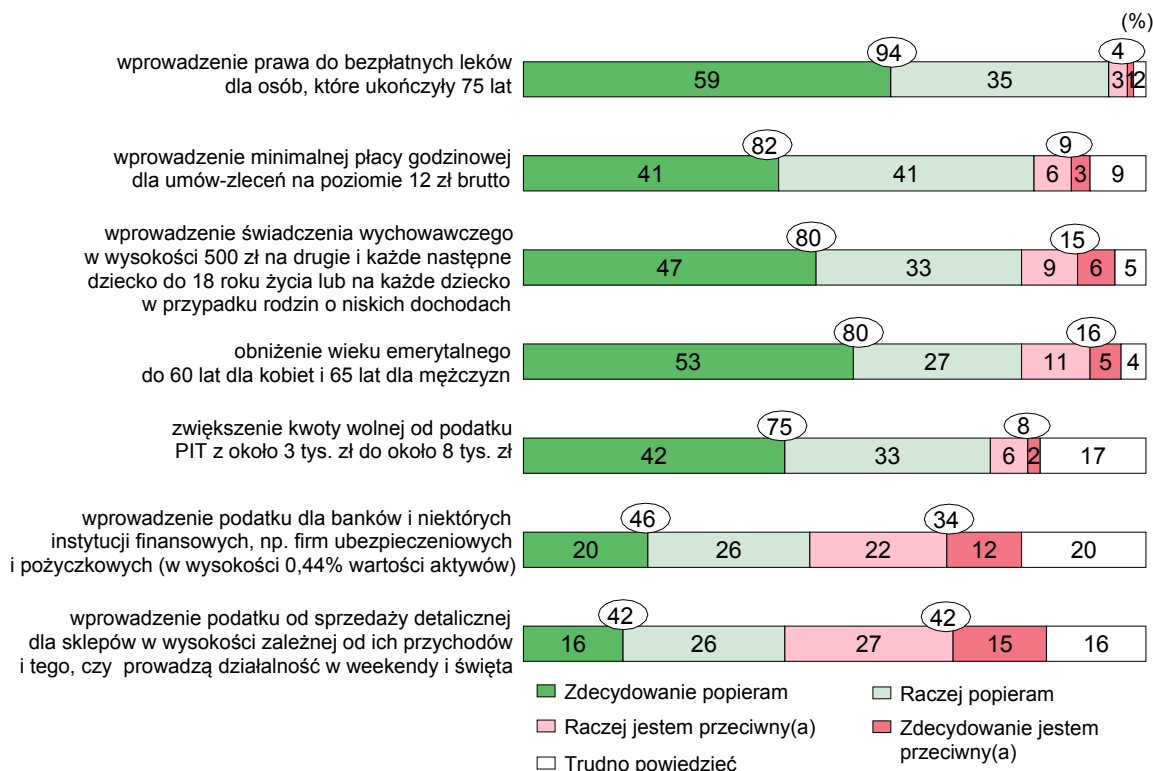
Tabela 2

Czy wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów spowoduje przerzucenie dodatkowych kosztów na klientów poprzez wzrost cen produktów?	Czy dla społeczeństwa korzystne będzie wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów w wysokości zależnej od ich przychodów?		
	Korzystne	Niekorzystne	Bez znaczenia / Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	19	59	21
Nie	59	23	17
Trudno powiedzieć	18	16	67

POPARCIE DLA POSZCZEGÓLNYCH ROZWIĄZAŃ

Wszystkie uwzględnione w ankiecie rozwiązania – poza podatkiem bankowym oraz handlowym – cieszą się poparciem zdecydowanej większości ankietowanych. Z największą aprobatą spotyka się wprowadzenie bezpłatnych leków dla seniorów (94%), które zdecydowanie popiera ponad połowa ankietowanych (59%). Zbliżone poparcie, wyrażane przez mniej więcej ośmiu na dziesięciu badanych, uzyskują następujące rozwiązania: minimalna płaca godzinowa dla umów-zleceń, program „Rodzina 500 plus”, obniżenie wieku emerytalnego oraz podwyższenie kwoty wolnej od podatku PIT. W kwestii podatków bankowego i handlowego zdania respondentów są podzielone: wprowadzenie tego pierwszego ma więcej zwolenników niż przeciwników (46% wobec 34%), natomiast wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej popiera tyle samo osób, co jest mu przeciwnych (po 42%).

RYS. 6. CZY, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, POPIERA PAN(I) CZY TEŻ JEST PAN(I) PRZECIWNY(A) NASTĘPUJĄCYM ROZWIĄZANIOM:

Wprowadzenie **bezpłatnych leków dla seniorów** cieszy się bardzo dużą akceptacją wszystkich analizowanych grup społeczno-demograficznych. Jak wynika z analiz wielozmiennowych, poparcie dla tego rozwiązania zależne jest przede wszystkim od dostrzeganych korzyści w wymiarze społecznym, a w drugiej kolejności – w wymiarze indywidualnym, dotyczącym respondenta osobiście lub innych osób z jego gospodarstwa domowego. Nastawienie do tego rozwiązania w pewnym stopniu różnicuje położenie materialne – respondenci o najwyższych dochodach *per capita*, wynoszących co najmniej 2000 zł, rzadziej niż pozostali popierają wprowadzenie bezpłatnych leków dla seniorów (zob. tabele aneksowe). W potencjalnych elektoratach partyjnych rozwiązanie to relatywnie najrzadziej, choć i tak w ogromnej większości, akceptują sympatycy Nowoczesnej.

Tabela 3

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu prawa do bezpłatnych leków dla osób, które ukończyły 75 lat?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	97	2	1
Kukiz'15	97	0	3
PO	93	7	0
Nowoczesna	88	10	2
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	95	3	3
Niezamierzający brać udziału w wyborach	96	2	2

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Podobnie jak w przypadku bezpłatnych leków dla seniorów, stosunek do wprowadzenia **minimalnej płacy godzinowej dla umów-zleceń** zależy przede wszystkim od postrzeganych korzyści w wymiarze społecznym. W drugiej kolejności zaś o poparciu dla tego rozwiązania decydują postrzegane konsekwencje w wymiarze gospodarczym. Cechy społeczno-demograficzne odgrywają w tym kontekście mniejszą rolę, choć pewne znaczenie ma sytuacja zawodowa oraz poglądy polityczne. W grupach społeczno-zawodowych rozwiązanie to najczęściej popierają robotnicy niewykwalifikowani i renciści, a najrzadziej kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (zob. tabele aneksowe). Uwzględniając natomiast poglądy polityczne mierzone na skali lewica–centrum–prawica można zauważyć, że najrzadziej poparcie dla wprowadzenia minimalnej płacy godzinowej dla umów-zleceń wyrażają badani o niesprecyzowanej orientacji politycznej. W potencjalnych elektoratach partyjnych rozwiązanie to spotyka się z największą akceptacją zwolenników ruchu Kukiz'15, a z najmniejszą – wśród osób niezamierzających uczestniczyć w ewentualnych wyborach oraz wśród sympatyków Nowoczesnej i PO, choć należy zaznaczyć, że zdecydowana większość z nich opowiada się za wprowadzeniem tego rozwiązania.

Tabela 4

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu minimalnej płacy godzinowej dla umów zleceń na poziomie 12 złotych brutto?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Kukiz'15	93	4	3
PiS	88	6	6
PO	82	11	7
Nowoczesna	80	14	6
Niezdeterminowani, czy wziąć udział w wyborach	84	8	8
Niezamierzający brać udziału w wyborach	77	8	15

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Obniżenie wieku emerytalnego również zyskuje bardzo duże poparcie większości analizowanych grup społeczno-demograficznych. Aprobata tego rozwiązania zależna jest w pierwszej kolejności od postrzeganych korzyści społecznych, z jakimi się wiąże, w drugiej zaś od postrzeganych konsekwencji gospodarczych. Istotne znaczenie w tym kontekście odgrywa również status społeczno-ekonomiczny. Akceptacja tego rozwiązania maleje wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia i wysokości dochodu na osobę w gospodarstwie domowym (zob. tabele aneksowe). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania można zauważyć, że relatywnie najczęściej obniżenie wieku emerytalnego popierają mieszkańcy wsi, najrzadziej zaś mieszkańcy największych, ponadpółmilionowych miast. Uwzględniając natomiast poglądy polityczne można stwierdzić, że rozwiązanie to najczęściej akceptują respondenci identyfikujący się z prawicą oraz ankietowani o niesprecyzowanych poglądach, a najrzadziej ci, którzy utożsamiają się z lewicą.

W potencjalnych elektoratach partyjnych rozwiązanie to cieszy się niemal powszechnym poparciem wśród zwolenników PiS oraz ruchu Kukiz'15. Opinie sympatyków PO i Nowoczesnej są w tym względzie podzielone, choć i wśród nich zwolennicy obniżenia wieku emerytalnego przeważają nad jego przeciwnikami.

Tabela 5

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) obniżeniu wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	94	3	3
Kukiz'15	91	5	4
PO	53	44	3
Nowoczesna	53	43	5
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	88	9	3
Niezamierzający brać udziału w wyborach	89	7	4

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Poparcie dla programu „Rodzina 500 plus” zależy przede wszystkim od postrzeganych korzyści społecznych, w drugiej kolejności zaś od indywidualnych. Z analiz zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika ponadto, że częściej opowiadają się za nim badani gorzej wykształceni, o niższych dochodach *per capita*, mieszkańcy wsi lub małych miast (zob. tabele aneksowe). Biorąc natomiast pod uwagę poglądy polityczne można zauważyć, że poparcie dla wprowadzenia tego rozwiązania najczęściej deklarują badani identyfikujący się z prawicą bądź niemający sprecyzowanych poglądów politycznych, najrzadziej zaś ci, którzy utożsamiają się z lewicą.

W elektoratach partyjnych program „Rodzina 500 plus” uzyskuje największe poparcie wśród zwolenników PiS, natomiast najmniejsze wśród wyborców Nowoczesnej.

Tabela 6

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na drugie i każde następne dziecko do 18 roku życia lub na każde dziecko w przypadku rodzin o niskich dochodach?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	95	3	2
Kukiz'15	89	7	4
PO	65	32	3
Nowoczesna	62	31	7
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	82	12	6
Niezamierzający brać udziału w wyborach	87	7	6

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Poparcie dla zwiększenia **kwoty wolnej od podatku PIT** zależne jest przede wszystkim od dostrzeganych korzyści w wymiarze społecznym, a następnie od korzyści w wymiarze indywidualnym. Ponadto popieranie tego rozwiązania rośnie wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia (zob. tabele aneksowe). Można również zauważyć, że projekt ten częściej aprobują mężczyźni niż kobiety. Pewne znaczenie w tym kontekście odgrywają też poglądy polityczne – za zwiększeniem kwoty wolnej od podatku najczęściej opowiadają się badani identyfikujący się z prawicą, a najrzadziej ankietowani niemający wyrobionych poglądów. W potencjalnych elektoratach partyjnych poparcia temu rozwiązaniu udzielają najczęściej zwolennicy PiS, najrzadziej natomiast osoby niezamierzające brać udziału w ewentualnych wyborach.

Tabela 7

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) zwiększeniu kwoty wolnej od podatku PIT z około 3 tys. zł do około 8 tys. zł?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	86	1	12
Kukiz'15	81	5	14
PO	79	8	12
Nowoczesna	77	15	8
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	72	5	23
Niezamierzający brać udziału w wyborach	64	10	26

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Poparcie dla wprowadzenia **podatku dla banków i niektórych instytucji finansowych** zależy głównie od postrzeganych korzyści gospodarczych, z jakimi wiąże się to rozwiązanie, w drugiej zaś kolejności od postrzeganych konsekwencji społecznych. Istotną rolę w tym kontekście odgrywają także obawy związane z pogorszeniem się własnej sytuacji w wyniku nałożenia tego podatku. Respondenci obawiający się, że wprowadzenie go spowoduje przerzucenie dodatkowych kosztów na klientów poprzez wzrost cen produktów i usług, wyraźnie rzadziej popierają to rozwiązanie.

Tabela 8

Jak Pan(i) sądzi, czy wprowadzenie podatku dla banków i niektórych instytucji finansowych spowoduje przerzucenie dodatkowych kosztów na klientów poprzez wzrost cen produktów i usług czy też nie?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu podatku dla banków i niektórych instytucji finansowych, np. firm ubezpieczeniowych i pożyczkowych (w wysokości 0,44% wartości aktywów)?			
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	Ogółem
	w procentach			
Tak	44	40	16	100
Nie	74	20	6	100
Trudno powiedzieć	30	13	57	100

Z analizy różnicowań społeczno-demograficznych wynika ponadto, że częściej niż pozostali za wprowadzeniem podatku bankowego opowiadają się respondenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim, a uwzględniając kryterium wieku – respondenci mający 55 lat i więcej (zob. tabele aneksowe).

Duże znaczenie w tym kontekście odgrywają poglądy polityczne – za wprowadzeniem tego podatku najczęściej opowiadają się badani identyfikujący się z prawicą, najrzadziej natomiast ci, którzy utożsamiają się z lewicą oraz osoby niemające sprecyzowanych poglądów politycznych. W potencjalnych elektoratach partyjnych wprowadzenie podatku dla banków i niektórych instytucji finansowych najczęściej popierają zwolennicy PiS, a najrzadziej wyborcy Nowoczesnej i PO.

Tabela 9

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu podatku dla banków i niektórych instytucji finansowych, np. firm ubezpieczeniowych i pożyczkowych (w wysokości 0,44% wartości aktywów)?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	73	13	14
Kukiz'15	60	23	17
PO	27	55	18
Nowoczesna	26	61	13
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	48	31	21
Niezamierzający brać udziału w wyborach	38	34	27

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Poparcie dla wprowadzenia **podatku od sprzedaży detalicznej** dla sklepów w wysokości zależnej od ich przychodów i tego, czy prowadzą działalność w weekendy i święta, zależy w znacznej mierze od dostrzeganych konsekwencji w sferze społecznej.

Istotne znaczenie w tym kontekście odgrywają także obawy związane z przerzuceniem kosztów tego podatku na klientów indywidualnych. Respondenci uważający, że podatek ten przełoży się na wzrost cen produktów, wyraźnie rzadziej deklarują poparcie dla tego rozwiązania.

Tabela 10

Jak Pan(i) sądzi, czy wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów spowoduje przerzucenie dodatkowych kosztów na klientów poprzez wzrost cen produktów czy też nie?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów w wysokości zależnej od ich przychodów i tego, czy prowadzą działalność w weekendy i święta?			
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	Ogółem
	w procentach			
Tak	39	49	12	100
Nie	70	20	10	100
Trudno powiedzieć	35	9	55	100

Pewne znaczenie w tym kontekście odgrywa poziom wykształcenia – wprowadzenie tzw. podatku handlowego częściej niż pozostali popierają badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym (zob. tabele aneksowe). Można też zauważyć, że podatek handlowy wyraźnie częściej zyskuje poparcie wśród mężczyzn niż kobiet.

Opinie na ten temat bardzo mocno różnicują poglądy polityczne. Za wprowadzeniem podatku od sprzedaży detalicznej zdecydowanie częściej niż inni opowiadają się ankietowani utożsamiający się z prawicą. W potencjalnych elektoratach partyjnych projekt ten uzyskuje największą akceptację wśród zwolenników PiS, najmniejszą natomiast wśród sympatyków PO i Nowoczesnej Ryszarda Petru.

Tabela 11

Elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) czy też jest Pan(i) przeciwny(a) wprowadzeniu podatku od sprzedaży detalicznej dla sklepów w wysokości zależnej od ich przychodów i tego, czy prowadzą działalność w weekendy i święta?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	74	15	11
Kukiz'15	52	41	7
Nowoczesna	22	68	10
PO	18	71	11
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	39	40	21
Niezamierzający brać udziału w wyborach	34	42	25

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Większość Polaków przewiduje pozytywne skutki społeczne i wyraża aprobatę takich rozwiązań ustawodawczych, proponowanych lub już wprowadzonych w życie, jak: prawo do darmowych leków dla seniorów, program „Rodzina 500 plus”, obniżenie wieku emerytalnego, wprowadzenie minimalnej płacy godzinowej na poziomie 12 zł oraz podwyższenie (do 8 tys. zł) kwoty wolnej od podatku. Wątpliwości budzi natomiast już wprowadzony podatek bankowy i będący w fazie koncepcyjnej podatek od sprzedaży detalicznej. O ile w wymiarze gospodarczym rozwiązania te wydają się Polakom korzystne, o tyle ich potencjalny wpływ na sytuację ogólnospołeczną i sytuację własnych gospodarstw domowych postrzegany jest raczej negatywnie, co w pewnym stopniu można uzasadnić wysokim poziomem obaw o to, że zarówno sklepy, jak i banki podwyższając ceny produktów i usług przerzucą koszty związane z nowym zobowiązaniem finansowym na klientów.

Opracowali

Michał FELIKSIAK

Małgorzata OMYŁA-RUDZKA